Wymagania edukacyjne – biznes i zarządzanie

Zakres podstawowy (ZP) • oceny śródroczne i roczne 1–6 • zasada oceny końcowej • klasy I–II

Szkoła: CXIX Liceum Ogólnokształcące im. Jacka Kuronia w Warszawie

Autor: Wojciech Nomejko

Klasy: I–II

Rok szkolny: 2026/2027

Wersja: 1.1 – stan prawny i programowy na 1 września 2026 r.

Status i przeznaczenie dokumentu

Dokument określa wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych oraz wskazuje, która ocena roczna jest uwzględniana jako ocena końcowa z przedmiotu. Jest przeznaczony do udostępnienia uczniom i rodzicom oraz do publikacji w dostępnej cyfrowo postaci.

Wymagania edukacyjne opisane w niniejszym dokumencie obejmują pełny zakres celów kształcenia i wymagań szczegółowych podstawy programowej biznesu i zarządzania w zakresie podstawowym, określonych w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2018 r. poz. 467, z późn. zm.).

Podstawa opracowania

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 881, z późn. zm.), w szczególności art. 44b–44c i art. 44f.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2572, z późn. zm., w tym Dz.U. z 2024 r. poz. 438, z 2025 r. poz. 778 i z 2026 r. poz. 1122).

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2018 r. poz. 467, z późn. zm., w tym Dz.U. z 2024 r. poz. 1019).
- Statut CXIX Liceum Ogólnokształcącego im. Jacka Kuronia w Warszawie oraz obowiązujący w szkole program nauczania.
- „Jednolite wymagania dotyczące przygotowywania treści na stronę internetową obowiązujące w CXIX Liceum Ogólnokształcącym im. Jacka Kuronia w Warszawie", oprac. Beata Jakubowska.
- Roman Lorens, „Ocenianie uczniów + wymagania", materiał szkoleniowy, maj 2026 r.
- Autorski program BiZ „10%. Decyzje, pieniądze, praca, przedsiębiorczość" – zakres podstawowy.
- Szkolny operacyjny rozkład materiału BiZ ZP dla klas I–II, 60 godzin, oraz pełne matryce wymagań na oceny.

Jak czytać wymagania

1. Najpierw należy ustalić zakres treści faktycznie zrealizowanych w danej klasie do dnia klasyfikacji.
2. Następnie stosuje się mapę zakresów dla klas I–II, wspólną tabelę wymagań na śródroczne i roczne oceny klasyfikacyjne oraz odpowiadające zakresowi tabele modułowe.
3. Wymagania są kumulatywne: wymagania na ocenę wyższą obejmują także wymagania na oceny niższe.
4. To samo osiągnięcie może zostać wykazane w różnej formie, jeżeli dowód pozwala rzetelnie rozpoznać wskazaną wiadomość lub umiejętność.
5. Ocena roczna obejmuje osiągnięcia od początku roku szkolnego; nie jest średnią arytmetyczną ocen bieżących i nie wynika automatycznie z oceny śródrocznej.

Zasady wspólne

- Oceniane są osiągnięcia edukacyjne: wiadomości, umiejętności i ich zastosowanie. Zachowanie, światopogląd, poglądy polityczne, sytuacja materialna ani deklarowane przekonania ucznia nie są kryterium oceny z przedmiotu.

- Wymagania są sformułowane operacyjnie. Dowód ma pokazywać, co uczeń potrafi wyjaśnić, zastosować, przeanalizować, porównać, uzasadnić, ocenić, zaprojektować lub zsyntetyzować.
- Ocenę ustala nauczyciel na podstawie pełnego i możliwie aktualnego obrazu osiągnięć. Późniejszy, rzetelniejszy dowód może potwierdzić postęp i zastąpić wcześniejszy słabszy obraz tej samej umiejętności.
- Progi procentowe dotyczą wyłącznie zadań punktowanych i są narzędziem pomocniczym. Nie zastępują wymagań edukacyjnych i nie tworzą automatycznie oceny klasyfikacyjnej.
- Praca zespołowa może dostarczać wspólnego produktu, ale ocena ucznia opiera się również na rozpoznanym indywidualnym wkładzie, decyzjach, uzasadnieniu i refleksji.
- Uczeń otrzymuje informację o tym, co wykonuje poprawnie, co i w jaki sposób powinien poprawić oraz jak może dalej się uczyć.
- Nie ocenia się rzeczywistej sytuacji finansowej ucznia ani jego rodziny. Budżety, inwestycje, podatki i decyzje finansowe analizuje się na danych modelowych lub zanonimizowanych.
- Nie wymaga się zakupów, płatnych licencji, inwestowania realnych pieniędzy, udostępniania danych bankowych ani kontaktowania się z firmą lub instytucją bez wcześniej ustalonej bezpiecznej procedury.
- W projekcie ocenia się cel, plan, dane, decyzje, ryzyko, dokumentację, rezultat i indywidualną refleksję – nie kosztowność produktu, zaplecze domowe ani popularność pomysłu.

Dostosowanie wymagań i dostępność oceniania

Wymagania dostosowuje się do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia na podstawie właściwego orzeczenia, opinii, IPET-u, rozpoznania pomocy psychologiczno-pedagogicznej albo innej podstawy przewidzianej prawem. Dostosowanie usuwa bariery w dotarciu do celu i w zaprezentowaniu osiągnięcia; nie oznacza automatycznego obniżenia oceny.

- Można zmienić formę odpowiedzi, tempo i czas pracy, sposób podania polecenia, wielkość porcji materiału, układ graficzny, miejsce pracy, sposób komunikowania się lub dozwoloną technologię wspomagającą.

- Cel poznawczy i poziom złożoności pozostają równoważne, chyba że wiążące dokumenty ucznia wymagają także modyfikacji zakresu lub celu.
- Nauczyciel ocenia osiągnięcie, a nie objaw trudności ani sam fakt korzystania z dostosowania.

Pomocnicza skala zadań punktowanych

Wynik	Ocena w zadaniu	Znaczenie
0–44%	1 – niedostateczny	wynik nie potwierdza jeszcze poziomu koniecznego
45–59%	2 – dopuszczający	poziom konieczny
60–74%	3 – dostateczny	poziom podstawowy
75–89%	4 – dobry	poziom rozszerzający
90–99%	5 – bardzo dobry	poziom dopełniający
100%	6 – celujący	pełna realizacja danego zadania punktowanego

Wynik procentowy jest jednym z dowodów. Ocena klasyfikacyjna wynika z jakości i trwałości osiągnięć opisanych w tabelach, z uwzględnieniem zrealizowanego zakresu, postępu oraz dostosowań.

Wymagania na oceny klasyfikacyjne

W razie uzasadnionej zmiany kolejności realizacji programu zakres klasyfikacji obejmuje wyłącznie treści faktycznie zrealizowane i wcześniej podane uczniom. Kody odsyłają do szczegółowych tabel modułowych w dalszej części dokumentu.

Wymagania jakościowe dla ocen 1–6 są wspólne dla klas I–II. Różni się zakres treści: ocena śródroczna obejmuje materiał faktycznie zrealizowany od początku roku do klasyfikacji śródrocznej, a ocena roczna – cały materiał zrealizowany od początku danego roku szkolnego. Szczegółowe osiągnięcia określają tabele modułowe.

Klasa	Zakres klasyfikacji śródrocznej	Zakres klasyfikacji rocznej
Klasa I	I.0–I.3 – wprowadzenie, kompetencje przedsiębiorcze, komunikacja, współpraca i rozpoczęcie zarządzania projektem. Kody modułów: ZP-I.1, ZP-I.2 – zakres zrealizowany.	Zakres od początku roku, w tym: I.4–I.S – budżet i procent składany, rynek, cena, konsument oraz cykl podsumowujący. Kody modułów w zakresie rocznym: ZP-I.1–ZP-I.3.
Klasa II	II.0–II.2 – decyzje finansowe, bank, kredyt, podatek, bezpieczeństwo, oszczędzanie i inwestowanie. Kody modułów: ZP-II.1.	Zakres od początku roku, w tym: II.3–II.S – kariera, rekrutacja, zatrudnienie, przedsiębiorstwo, koszty, finansowanie, ryzyko i podsumowanie. Kody modułów w zakresie rocznym: ZP-II.1–ZP-II.3.

Ocena końcowa z przedmiotu

Nauczanie BiZ w zakresie podstawowym kończy się w klasie II. Roczna ocena klasyfikacyjna ustalona w klasie II jest następnie uwzględniana jako ocena końcowa z tego przedmiotu przy klasyfikacji końcowej ucznia; nie ustala się jej ponownie w klasach III–IV ani według odrębnych, powtórzonych wymagań.

Wspólne wymagania na oceny 1–6 dla klas I–II

Poniższą tabelę stosuje się zarówno przy klasyfikacji śródrocznej, jak i rocznej, zawsze w granicach zakresu przypisanego danej klasie i faktycznie zrealizowanego do dnia klasyfikacji.

Poziomy osiągnięć

Ocena	Wymagania edukacyjne
1 – niedostateczny	Nie osiąga jeszcze wymagań koniecznych opisanych dla oceny dopuszczającej w zakresie treści faktycznie zrealizowanych do danej klasyfikacji. Mimo udzielonego wsparcia nie przedstawia wystarczających, własnych i możliwych do zweryfikowania dowodów opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności.
2 – dopuszczający	Uczeń rozpoznaje podstawowe pojęcia i dane, wykonuje prostą kalkulację lub czynność według instrukcji oraz przedstawia minimalny własny dowód decyzji lub pracy; w zakresie treści faktycznie zrealizowanych do danej klasyfikacji osiąga poziom opisany dla oceny 2 we właściwych tabelach modułowych.
3 – dostateczny	Uczeń wyjaśnia typową zależność, stosuje poznaną procedurę, porządkuje dane i przygotowuje poprawny podstawowy element analizy, projektu lub planu; w zakresie treści faktycznie zrealizowanych do danej klasyfikacji osiąga poziom opisany dla oceny 3 we właściwych tabelach modułowych oraz spełnia wymagania ocen niższych.
4 – dobry	Uczeń analizuje warianty, oblicza i porównuje, uzasadnia decyzję kryteriami oraz samodzielnie rozwiązuje typowy problem gospodarczy, finansowy lub projektowy; w zakresie treści faktycznie zrealizowanych do danej klasyfikacji osiąga poziom opisany dla oceny 4 we właściwych tabelach modułowych oraz spełnia wymagania ocen niższych.

Ocena	Wymagania edukacyjne
5 – bardzo dobry	Uczeń ocenia dane, ryzyko, skutki i ograniczenia, integruje kilka obszarów, koryguje działanie na podstawie informacji zwrotnej i broni przyjętego rozwiązania; w zakresie treści faktycznie zrealizowanych do danej klasyfikacji osiąga poziom opisany dla oceny 5 we właściwych tabelach modułowych oraz spełnia wymagania ocen niższych.
6 – celujący	Uczeń syntetyzuje informacje z wielu źródeł, testuje założenia, projektuje odpowiedzialną strategię dla nowej złożonej sytuacji i uzasadnia transfer zastosowanej metody; w zakresie treści faktycznie zrealizowanych do danej klasyfikacji osiąga poziom opisany dla oceny 6 we właściwych tabelach modułowych oraz spełnia wymagania ocen niższych.

Szczegółowe wymagania modułowe

Poniższe wymagania opisują jakość osiągnięcia. Każda tabela ma dwa niescalone pola w każdym wierszu: ocenę i odpowiadające jej wymaganie. Wymagania na ocenę 1 są określone jawnie; oceny 2–6 zachowują strukturę kumulatywną.

Oznaczenia odniesień: PP/ZP oznacza punkt podstawy programowej BiZ w zakresie podstawowym. Dalej podano numer działu cyfrą rzymską i numer punktu, np. PP/ZP/IV/1–3 albo PP/ZP/VI/2 i 3.

Klasa I – obszary wymagań

ZP-I.1.1. Człowiek przedsiębiorczy: kompetencje, komunikacja i współpraca – Cechy i kompetencje przedsiębiorcze

Odniesienie do podstawy programowej: PP/ZP/I/1–3

Ocena	Wymagania edukacyjne
1 – niedostateczny	Nie osiąga jeszcze wymagań koniecznych opisanych dla oceny dopuszczającej w zakresie obszaru ZP-I.1.1 – Cechy i kompetencje przedsiębiorcze. Mimo udzielonego wsparcia nie przedstawia wystarczających, własnych i możliwych do zweryfikowania dowodów opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności.
2 – dopuszczający	Rozpoznaje podstawowe cechy osoby przedsiębiorczej; wskazuje własną mocną stronę i obszar do rozwoju.
3 – dostateczny	Wyjaśnia znaczenie wiedzy, umiejętności i postaw; sporządza prosty profil własnych kompetencji.
4 – dobry	Analizuje zależności między kompetencjami i szansami w otoczeniu; tworzy realistyczny plan rozwoju.
5 – bardzo dobry	Ocenia własne kompetencje na podstawie dowodów, ustala priorytety i uzasadnia plan doskonalenia.
6 – celujący	Samodzielnie diagnozuje zmianę kompetencji w czasie i przenosi wnioski na nową sytuację osobistą lub zawodową.

ZP-I.1.2. Człowiek przedsiębiorczy: kompetencje, komunikacja i współpraca – Komunikacja, wpływ i manipulacja

Odniesienie do podstawy programowej: PP/ZP/I/4–5

Ocena	Wymagania edukacyjne
1 – niedostateczny	Nie osiąga jeszcze wymagań koniecznych opisanych dla oceny dopuszczającej w zakresie obszaru ZP-I.1.2 – Komunikacja, wpływ i manipulacja. Mimo udzielonego wsparcia nie przedstawia wystarczających, własnych i możliwych do zweryfikowania dowodów opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności.
2 – dopuszczający	Rozróżnia komunikację werbalną i niewerbalną; rozpoznaje oczywisty przykład wpływu lub manipulacji.
3 – dostateczny	Stosuje podstawowe zasady jasnego komunikatu i wskazuje sposób obrony przed manipulacją.
4 – dobry	Analizuje komunikat, dobiera formę wypowiedzi do sytuacji i uzasadnia, dlaczego technika wpływu może być nieetyczna.
5 – bardzo dobry	Ocenia skuteczność i etyczność komunikacji, udziela konstruktywnej informacji zwrotnej i koryguje własny komunikat.
6 – celujący	Rozpoznaje nieoczywiste techniki wpływu, porównuje ich skutki i projektuje etyczną strategię komunikacji.

ZP-I.1.3. Człowiek przedsiębiorczy: kompetencje, komunikacja i współpraca – Czas i podejmowanie decyzji

Odniesienie do podstawy programowej: PP/ZP/I/6–7

Ocena	Wymagania edukacyjne
1 – niedostateczny	Nie osiąga jeszcze wymagań koniecznych opisanych dla oceny dopuszczającej w zakresie obszaru ZP-I.1.3 – Czas i podejmowanie decyzji. Mimo udzielonego wsparcia nie przedstawia wystarczających, własnych i możliwych do zweryfikowania dowodów opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności.

Ocena	Wymagania edukacyjne
2 – dopuszczający	Wymienia podstawowe etapy decyzji i układa prosty plan czasu według podanych wskazówek.
3 – dostateczny	Stosuje prostą metodę porządkowania priorytetów i uzasadnia wybór w typowej sytuacji.
4 – dobry	Porównuje warianty decyzji według kryteriów, przewiduje skutki i tworzy wykonalny plan działania.
5 – bardzo dobry	Analizuje koszt alternatywny, ryzyko i konsekwencje długoterminowe; ocenia jakość własnej decyzji.
6 – celujący	Projektuje i uzasadnia własną procedurę decyzji w nowej sytuacji, a następnie wskazuje, kiedy należałoby ją zmienić.

ZP-I.1.4. Człowiek przedsiębiorczy: kompetencje, komunikacja i współpraca – Zespół, kreatywność i innowacje

Odniesienie do podstawy programowej: PP/ZP/I/8–11

Ocena	Wymagania edukacyjne
1 – niedostateczny	Nie osiąga jeszcze wymagań koniecznych opisanych dla oceny dopuszczającej w zakresie obszaru ZP-I.1.4 – Zespół, kreatywność i innowacje. Mimo udzielonego wsparcia nie przedstawia wystarczających, własnych i możliwych do zweryfikowania dowodów opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności.
2 – dopuszczający	Wyjaśnia, po co pracuje się w zespole; podaje przykład bariery, pomysłu i innowacji.
3 – dostateczny	Rozpoznaje role zespołowe, stosuje prostą technikę tworzenia pomysłów i odróżnia pomysł od innowacji.
4 – dobry	Organizuje część pracy zespołu, analizuje bariery kreatywności i wyjaśnia wpływ innowacji na konkurencyjność.

Ocena	Wymagania edukacyjne
5 – bardzo dobry	Dobiera techniki kreatywne do problemu, ocenia wykonalność pomysłów i przeciwdziała barierom współpracy.
6 – celujący	Tworzy oryginalne, ale realistyczne rozwiązanie, łączy perspektywy zespołu i broni jego wartości dla odbiorcy lub rynku.

ZP-I.2.1. Zarządzanie projektami – Istota projektu i cel SMART

Odniesienie do podstawy programowej: PP/ZP/II/1–2

Ocena	Wymagania edukacyjne
1 – niedostateczny	Nie osiąga jeszcze wymagań koniecznych opisanych dla oceny dopuszczającej w zakresie obszaru ZP-I.2.1 – Istota projektu i cel SMART. Mimo udzielonego wsparcia nie przedstawia wystarczających, własnych i możliwych do zweryfikowania dowodów opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności.
2 – dopuszczający	Rozpoznaje projekt i jego podstawowe etapy; zapisuje cel według podanego wzoru.
3 – dostateczny	Omawia etapy projektu i formułuje cel spełniający większość kryteriów SMART.
4 – dobry	Definiuje problem, interesariuszy i mierzalny cel SMART adekwatny do potrzeb odbiorców.
5 – bardzo dobry	Uzasadnia wybór problemu, operacjonalizuje kryteria sukcesu i ocenia wykonalność celu.
6 – celujący	Projektuje spójny cel i miary sukcesu dla nowej sytuacji oraz wskazuje ograniczenia przyjętych wskaźników.

ZP-I.2.2. Zarządzanie projektami – Zadania, role, harmonogram i budżet

Odniesienie do podstawy programowej: PP/ZP/II/3–4

Ocena	Wymagania edukacyjne
1 – niedostateczny	Nie osiąga jeszcze wymagań koniecznych opisanych dla oceny dopuszczającej w zakresie obszaru ZP-I.2.2 – Zadania, role, harmonogram i budżet. Mimo udzielonego wsparcia nie przedstawia wystarczających, własnych i możliwych do zweryfikowania dowodów opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności.
2 – dopuszczający	Wskazuje podstawowe zadania, rolę i termin; uzupełnia prosty budżet według wzoru.
3 – dostateczny	Dzieli projekt na zadania, przypisuje role i przygotowuje logiczny harmonogram oraz budżet.
4 – dobry	Uzasadnia podział odpowiedzialności, identyfikuje zależności między zadaniami i ocenia realność budżetu.
5 – bardzo dobry	Optymalizuje harmonogram i budżet, rozpoznaje zasoby krytyczne i proponuje wariant rezerwowy.
6 – celujący	Tworzy elastyczny plan uwzględniający priorytety, ograniczenia i kilka scenariuszy realizacji.

ZP-I.2.3. Zarządzanie projektami – Realizacja, zmiana i ryzyko

Odniesienie do podstawy programowej: PP/ZP/II/5–6

Ocena	Wymagania edukacyjne
1 – niedostateczny	Nie osiąga jeszcze wymagań koniecznych opisanych dla oceny dopuszczającej w zakresie obszaru ZP-I.2.3 – Realizacja, zmiana i ryzyko. Mimo udzielonego wsparcia nie przedstawia wystarczających, własnych i możliwych do zweryfikowania dowodów opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności.
2 – dopuszczający	Wykonuje przydzielone zadanie i zgłasza podstawową trudność.

Ocena	Wymagania edukacyjne
3 – dostateczny	Dokumentuje postęp, rozpoznaje typowe ryzyko i wprowadza prostą zmianę do planu.
4 – dobry	Analizuje przyczynę opóźnienia lub problemu, aktualizuje plan i uzasadnia zmianę.
5 – bardzo dobry	Monitoruje ryzyka, porównuje możliwe reakcje i wybiera rozwiązanie chroniące najważniejszy cel projektu.
6 – celujący	Zarządza zmianą w nieprzewidzianej sytuacji, ocenia skutki dla interesariuszy i wyciąga wnioski systemowe.

ZP-I.2.4. Zarządzanie projektami – Rezultat, sprawozdanie i wkład indywidualny

Odniesienie do podstawy programowej: PP/ZP/II/6

Ocena	Wymagania edukacyjne
1 – niedostateczny	Nie osiąga jeszcze wymagań koniecznych opisanych dla oceny dopuszczającej w zakresie obszaru ZP-I.2.4 – Rezultat, sprawozdanie i wkład indywidualny. Mimo udzielonego wsparcia nie przedstawia wystarczających, własnych i możliwych do zweryfikowania dowodów opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności.
2 – dopuszczający	Przedstawia wykonane zadanie i podaje prosty wniosek.
3 – dostateczny	Opisuje przebieg, rezultat i własny wkład; wskazuje jedną trudność.
4 – dobry	Sporządza zwięzłe, uporządkowane sprawozdanie oparte na dowodach i analizuje problem.
5 – bardzo dobry	Ocenia rezultat względem celu, rozróżnia przyczyny sukcesów i niepowodzeń oraz proponuje poprawę.
6 – celujący	Dokonuje krytycznej ewaluacji projektu, formułuje wnioski transferowalne i broni ich w odpowiedzi na pytania.

ZP-I.3.1. Gospodarka rynkowa, rynek i konsument – Gospodarka rynkowa i podmioty

Odniesienie do podstawy programowej: PP/ZP/III/1–3 i 5

Ocena	Wymagania edukacyjne
1 – niedostateczny	Nie osiąga jeszcze wymagań koniecznych opisanych dla oceny dopuszczającej w zakresie obszaru ZP-I.3.1 – Gospodarka rynkowa i podmioty. Mimo udzielonego wsparcia nie przedstawia wystarczających, własnych i możliwych do zweryfikowania dowodów opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności.
2 – dopuszczający	Rozpoznaje gospodarstwo domowe, przedsiębiorstwo i państwo; wskazuje znaczenie własności prywatnej i wolności gospodarczej.
3 – dostateczny	Opisuje podstawowe zależności między podmiotami i wyjaśnia, dlaczego przedsiębiorczość wpływa na rozwój.
4 – dobry	Analizuje obieg zasobów i decyzji między podmiotami oraz przedstawia zalety i ograniczenia mechanizmu rynkowego.
5 – bardzo dobry	Ocenia rolę państwa i przedsiębiorczości w konkretnym problemie społeczno-gospodarczym, uwzględniając kilka perspektyw.
6 – celujący	Buduje wieloaspektową analizę nowej sytuacji gospodarczej i uzasadnia proporcje między wolnością a regulacją.

ZP-I.3.2. Gospodarka rynkowa, rynek i konsument – Rynek, popyt, podaż i cena

Odniesienie do podstawy programowej: PP/ZP/III/3–4

Ocena	Wymagania edukacyjne
1 – niedostateczny	Nie osiąga jeszcze wymagań koniecznych opisanych dla oceny dopuszczającej w zakresie obszaru ZP-I.3.2 – Rynek, popyt, podaż i cena. Mimo udzielonego wsparcia nie przedstawia wystarczających, własnych i możliwych do zweryfikowania dowodów opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności.

Ocena	Wymagania edukacyjne
2 – dopuszczający	Rozróżnia popyt i podaż; odczytuje prostą zmianę ceny lub wielkości sprzedaży.
3 – dostateczny	Wyjaśnia prawo popytu i podaży oraz wskazuje typowy czynnik zmiany popytu lub podaży.
4 – dobry	Analizuje sytuację rynkową, odróżnia zmianę wielkości popytu/podaży od przesunięcia i uzasadnia skutek dla ceny.
5 – bardzo dobry	Porównuje wpływ kilku czynników, przewiduje reakcje podmiotów i ocenia konsekwencje dla konsumenta lub firmy.
6 – celujący	Interpretuje niepełne lub sprzeczne dane rynkowe, formułuje założenia i buduje ostrożną prognozę.

ZP-I.3.3. Gospodarka rynkowa, rynek i konsument – Wskaźniki i finanse publiczne

Odniesienie do podstawy programowej: PP/ZP/III/6–7

Ocena	Wymagania edukacyjne
1 – niedostateczny	Nie osiąga jeszcze wymagań koniecznych opisanych dla oceny dopuszczającej w zakresie obszaru ZP-I.3.3 – Wskaźniki i finanse publiczne. Mimo udzielonego wsparcia nie przedstawia wystarczających, własnych i możliwych do zweryfikowania dowodów opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności.
2 – dopuszczający	Rozpoznaje PKB, inflację, zatrudnienie, bezrobocie, dochody i wydatki budżetu.
3 – dostateczny	Opisuje znaczenie wskaźników dla gospodarstwa domowego oraz wskazuje źródła wpływów i kierunki wydatków publicznych.
4 – dobry	Analizuje dane, wyjaśnia wpływ inflacji, bezrobocia, deficytu lub długu na decyzje i funkcjonowanie gospodarki.

Ocena	Wymagania edukacyjne
5 – bardzo dobry	Łączy kilka wskaźników, rozpoznaje ich ograniczenia i ocenia konsekwencje polityki budżetowej.
6 – celujący	Krytycznie interpretuje nowy zestaw danych, odróżnia korelację od przyczynowości i formułuje uzasadnione scenariusze.

ZP-I.3.4. Gospodarka rynkowa, rynek i konsument – Konsument i reklamacja

Odniesienie do podstawy programowej: PP/ZP/III/8

Ocena	Wymagania edukacyjne
1 – niedostateczny	Nie osiąga jeszcze wymagań koniecznych opisanych dla oceny dopuszczającej w zakresie obszaru ZP-I.3.4 – Konsument i reklamacja. Mimo udzielonego wsparcia nie przedstawia wystarczających, własnych i możliwych do zweryfikowania dowodów opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności.
2 – dopuszczający	Rozpoznaje podstawowe prawo konsumenta i wskazuje instytucję, do której można zwrócić się po pomoc.
3 – dostateczny	Opisuje sposób zgłoszenia reklamacji i sporządza proste pismo zawierające niezbędne elementy.
4 – dobry	Analizuje przypadek, dobiera podstawę żądania i tworzy poprawną, rzeczową reklamację.
5 – bardzo dobry	Porównuje możliwe ścieżki działania, ocenia dowody i uzasadnia najskuteczniejsze rozwiązanie.
6 – celujący	Rozwiązuje nietypowy przypadek konsumencki, identyfikuje niepewność prawną i proponuje sekwencję bezpiecznych działań.

ZP-I.3.5. Gospodarka rynkowa, rynek i konsument – Patriotyzm gospodarczy i etyka

Odniesienie do podstawy programowej: PP/ZP/III/9

Ocena	Wymagania edukacyjne
1 – niedostateczny	Nie osiąga jeszcze wymagań koniecznych opisanych dla oceny dopuszczającej w zakresie obszaru ZP-I.3.5 – Patriotyzm gospodarczy i etyka. Mimo udzielonego wsparcia nie przedstawia wystarczających, własnych i możliwych do zweryfikowania dowodów opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności.
2 – dopuszczający	Podaje przykład uczciwego działania firmy lub odpowiedzialnego wyboru konsumenta.
3 – dostateczny	Wyjaśnia znaczenie podatków, rodzimych technologii i odpowiedzialnych zakupów.
4 – dobry	Analizuje korzyści i ryzyka różnych przejawów patriotyzmu gospodarczego, unikając prostych stereotypów.
5 – bardzo dobry	Ocenia konflikt między ceną, jakością, pochodzeniem i etyką oraz uzasadnia własne kryteria wyboru.
6 – celujący	Formułuje wyważone stanowisko wobec nowego dylematu gospodarczego i wskazuje skutki dla konsumenta, firmy i państwa.

Klasa II – obszary wymagań

ZP-II.1.1. Finanse osobiste, bezpieczeństwo i inwestowanie – Pieniądz, postawy i instytucje

Odniesienie do podstawy programowej: PP/ZP/IV/1–3

Ocena	Wymagania edukacyjne
1 – niedostateczny	Nie osiąga jeszcze wymagań koniecznych opisanych dla oceny dopuszczającej w zakresie obszaru ZP-II.1.1 – Pieniądz, postawy i instytucje. Mimo udzielonego wsparcia nie przedstawia wystarczających, własnych i możliwych do zweryfikowania dowodów opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności.
2 – dopuszczający	Wymienia podstawowe funkcje pieniądza, rozpoznaje własną postawę wobec pieniędzy i nazywa główne instytucje finansowe.
3 – dostateczny	Opisuje obieg pieniądza, wady i zalety podstawowych postaw oraz role banku, NBP, KNF, BFG i innych instytucji.
4 – dobry	Analizuje wpływ postawy finansowej na decyzje i wyjaśnia znaczenie instytucji dla bezpieczeństwa rynku.
5 – bardzo dobry	Ocenia dojrzałość finansową w złożonym przypadku i rozpoznaje konflikt interesów między uczestnikami rynku.
6 – celujący	Tworzy wieloaspektową diagnozę zachowań finansowych oraz projektuje realistyczny plan poprawy decyzji.

ZP-II.1.2. Finanse osobiste, bezpieczeństwo i inwestowanie – Budżet, zadłużenie, podatki i wynagrodzenie

Odniesienie do podstawy programowej: PP/ZP/IV/4–7

Ocena	Wymagania edukacyjne
1 – niedostateczny	Nie osiąga jeszcze wymagań koniecznych opisanych dla oceny dopuszczającej w zakresie obszaru ZP-II.1.2 – Budżet, zadłużenie, podatki i wynagrodzenie. Mimo udzielonego wsparcia nie przedstawia wystarczających, własnych i możliwych do zweryfikowania dowodów opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności.
2 – dopuszczający	Rozróżnia przychody i wydatki, brutto i netto; wskazuje podstawowy podatek i zagrożenie nadmiernym zadłużeniem.
3 – dostateczny	Tworzy prosty budżet, objaśnia potrącenia i dobiera podstawowe działanie zapobiegające spirali zadłużenia.
4 – dobry	Analizuje budżet, wskazuje rezerwę i priorytety, porównuje sposoby rozliczenia PIT i wyjaśnia konsekwencje zadłużenia.
5 – bardzo dobry	Optymalizuje budżet w sytuacji ograniczeń, uzasadnia wybór ulgi lub sposobu rozliczenia i tworzy plan wychodzenia z zadłużenia.
6 – celujący	Rozwiązuje nietypowy problem budżetowy, testuje warianty i ocenia skutki krótkoterminowe oraz długoterminowe.

ZP-II.1.3. Finanse osobiste, bezpieczeństwo i inwestowanie – Bank, kredyt, umowa i bezpieczeństwo online

Odniesienie do podstawy programowej: PP/ZP/IV/3, 10–11 i 15–16

Ocena	Wymagania edukacyjne
1 – niedostateczny	Nie osiąga jeszcze wymagań koniecznych opisanych dla oceny dopuszczającej w zakresie obszaru ZP-II.1.3 – Bank, kredyt, umowa i bezpieczeństwo online. Mimo udzielonego wsparcia nie przedstawia wystarczających, własnych i możliwych do zweryfikowania dowodów opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności.

Ocena	Wymagania edukacyjne
2 – dopuszczający	Rozpoznaje konto, kartę, lokatę, kredyt i pożyczkę; wskazuje podstawową zasadę bezpieczeństwa.
3 – dostateczny	Porównuje typowe cechy ofert, odczytuje podstawowy koszt i rozpoznaje phishing lub podejrzaną praktykę.
4 – dobry	Analizuje koszt, warunki i ryzyko oferty, wskazuje znaczenie gwarancji depozytów i interpretuje kluczowe zapisy umowy.
5 – bardzo dobry	Krytycznie porównuje kilka ofert, rozpoznaje nieuczciwe mechanizmy sprzedażowe i uzasadnia bezpieczną decyzję.
6 – celujący	Analizuje nową, niejednoznaczną ofertę lub incydent, weryfikuje źródła i projektuje procedurę ochrony klienta.

ZP-II.1.4. Finanse osobiste, bezpieczeństwo i inwestowanie – Oszczędzanie, inwestowanie, ryzyko i procent składany

Odniesienie do podstawy programowej: PP/ZP/IV/8–9 i 12

Ocena	Wymagania edukacyjne
1 – niedostateczny	Nie osiąga jeszcze wymagań koniecznych opisanych dla oceny dopuszczającej w zakresie obszaru ZP-II.1.4 – Oszczędzanie, inwestowanie, ryzyko i procent składany. Mimo udzielonego wsparcia nie przedstawia wystarczających, własnych i możliwych do zweryfikowania dowodów opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności.
2 – dopuszczający	Rozróżnia oszczędzanie, inwestowanie i hazard; wskazuje zysk, ryzyko i płynność.
3 – dostateczny	Porównuje podstawowe formy i wyjaśnia, dlaczego czas wpływa na efekt systematycznego odkładania.
4 – dobry	Dobiera formy do celu, horyzontu i tolerancji ryzyka; przeprowadza uzasadnioną symulowaną alokację.

Ocena	Wymagania edukacyjne
5 – bardzo dobry	Ocenia dywersyfikację, pułapki spekulacji i ograniczenia prognoz; interpretuje procent składany w kilku scenariuszach.
6 – celujący	Projektuje i broni strategii dla nowej sytuacji, ujawnia założenia, testuje ryzyko i wskazuje, kiedy strategię zmienić.

ZP-II.1.5. Finanse osobiste, bezpieczeństwo i inwestowanie – Ubezpieczenia, zabezpieczenie społeczne i GPW

Odniesienie do podstawy programowej: PP/ZP/IV/13–14

Ocena	Wymagania edukacyjne
1 – niedostateczny	Nie osiąga jeszcze wymagań koniecznych opisanych dla oceny dopuszczającej w zakresie obszaru ZP-II.1.5 – Ubezpieczenia, zabezpieczenie społeczne i GPW. Mimo udzielonego wsparcia nie przedstawia wystarczających, własnych i możliwych do zweryfikowania dowodów opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności.
2 – dopuszczający	Rozpoznaje ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, osobowe i majątkowe oraz akcję i obligację.
3 – dostateczny	Opisuje cel ubezpieczenia, porównuje podstawowy zakres ochrony i wyjaśnia ogólny mechanizm inwestowania na giełdzie.
4 – dobry	Analizuje relację zakres–suma–składka, interpretuje wybrane zapisy OWU i porównuje podstawowe papiery wartościowe.
5 – bardzo dobry	Ocenia adekwatność ochrony lub instrumentu do potrzeb, ryzyka i horyzontu oraz korzysta z wiarygodnych źródeł.
6 – celujący	Rozwiązuje nietypowy przypadek ubezpieczeniowy lub inwestycyjny, identyfikuje luki informacji i uzasadnia dalszą weryfikację.

ZP-II.1.6. Finanse osobiste, bezpieczeństwo i inwestowanie – Etyka i wiarygodność informacji

Odniesienie do podstawy programowej: PP/ZP/IV/16–17

Ocena	Wymagania edukacyjne
1 – niedostateczny	Nie osiąga jeszcze wymagań koniecznych opisanych dla oceny dopuszczającej w zakresie obszaru ZP-II.1.6 – Etyka i wiarygodność informacji. Mimo udzielonego wsparcia nie przedstawia wystarczających, własnych i możliwych do zweryfikowania dowodów opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności.
2 – dopuszczający	Rozpoznaje oczywisty przykład nieuczciwej praktyki finansowej i wskazuje, że ofertę trzeba sprawdzić.
3 – dostateczny	Wymienia wiarygodne źródła i formułuje podstawową radę chroniącą klienta.
4 – dobry	Ocenia praktykę według kryteriów etycznych, weryfikuje informację w kilku źródłach i uzasadnia rekomendację.
5 – bardzo dobry	Rozpoznaje konflikt interesów, manipulację i asymetrię informacji; proponuje adekwatną reakcję.
6 – celujący	Krytycznie analizuje nowy dylemat finansowy, waży interesy stron i tworzy precyzyjną procedurę ochronną.

ZP-II.2.1. Rynek pracy i kariera – Kariera i ścieżka edukacyjna

Odniesienie do podstawy programowej: PP/ZP/V/1–3

Ocena	Wymagania edukacyjne
1 – niedostateczny	Nie osiąga jeszcze wymagań koniecznych opisanych dla oceny dopuszczającej w zakresie obszaru ZP-II.2.1 – Kariera i ścieżka edukacyjna. Mimo udzielonego wsparcia nie przedstawia wystarczających, własnych i możliwych do zweryfikowania dowodów opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności.

Ocena	Wymagania edukacyjne
2 – dopuszczający	Wskazuje własny cel zawodowy i podstawowe etapy drogi edukacyjnej.
3 – dostateczny	Formułuje cel SMART i tworzy prosty plan edukacyjno-zawodowy z zachowaniem równowagi życia.
4 – dobry	Analizuje kilka ścieżek, zestawia je z kompetencjami i uzasadnia plan wraz z wariantem rezerwowym.
5 – bardzo dobry	Ocenia szanse, bariery i koszt alternatywny wyboru; aktualizuje plan na podstawie informacji o rynku.
6 – celujący	Projektuje elastyczną strategię kariery dla nowej sytuacji, uwzględniając niepewność i uczenie się przez całe życie.

ZP-II.2.2. Rynek pracy i kariera – Rynek pracy i analiza ofert

Odniesienie do podstawy programowej: PP/ZP/V/4–5

Ocena	Wymagania edukacyjne
1 – niedostateczny	Nie osiąga jeszcze wymagań koniecznych opisanych dla oceny dopuszczającej w zakresie obszaru ZP-II.2.2 – Rynek pracy i analiza ofert. Mimo udzielonego wsparcia nie przedstawia wystarczających, własnych i możliwych do zweryfikowania dowodów opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności.
2 – dopuszczający	Rozpoznaje podstawowe wymagania w ofercie pracy i wskazuje własną pasującą kompetencję.
3 – dostateczny	Porównuje oferty, odróżnia wymagania konieczne od dodatkowych i wskazuje typową trudność osoby bezrobotnej.
4 – dobry	Analizuje trendy rynku, dopasowuje kompetencje do stanowiska i uzasadnia wybór oferty.
5 – bardzo dobry	Krytycznie ocenia język i realność oferty, rozpoznaje ryzyka oraz proponuje plan uzupełnienia kompetencji.

Ocena	Wymagania edukacyjne
6 – celujący	Łączy dane z kilku źródeł, formułuje prognozę i buduje strategię wejścia na zmieniający się rynek pracy.

ZP-II.2.3. Rynek pracy i kariera – Dokumenty aplikacyjne

Odniesienie do podstawy programowej: PP/ZP/V/6

Ocena	Wymagania edukacyjne
1 – niedostateczny	Nie osiąga jeszcze wymagań koniecznych opisanych dla oceny dopuszczającej w zakresie obszaru ZP-II.2.3 – Dokumenty aplikacyjne. Mimo udzielonego wsparcia nie przedstawia wystarczających, własnych i możliwych do zweryfikowania dowodów opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności.
2 – dopuszczający	Sporządza podstawowe CV według wzoru i wskazuje stanowisko, o które się ubiega.
3 – dostateczny	Dopasowuje CV i krótką wiadomość do typowej oferty; zachowuje poprawność i przejrzystość.
4 – dobry	Selekcjonuje informacje pod kątem wymagań, opisuje kompetencje dowodami i unika zbędnych danych.
5 – bardzo dobry	Tworzy spójny zestaw aplikacyjny, uzasadnia decyzje redakcyjne i koryguje dokument po informacji zwrotnej.
6 – celujący	Projektuje przekonującą, etyczną aplikację do nietypowej oferty i broni doboru treści oraz formy.

ZP-II.2.4. Rynek pracy i kariera – Rozmowa, autoprezentacja i feedback

Odniesienie do podstawy programowej: PP/ZP/V/7–8

Ocena	Wymagania edukacyjne
1 – niedostateczny	Nie osiąga jeszcze wymagań koniecznych opisanych dla oceny dopuszczającej w zakresie obszaru ZP-II.2.4 – Rozmowa, autoprezentacja i feedback. Mimo udzielonego wsparcia nie przedstawia wystarczających, własnych i możliwych do zweryfikowania dowodów opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności.
2 – dopuszczający	Zna podstawowe zasady rozmowy i przedstawia prostą informację o swojej kompetencji.
3 – dostateczny	Odpowiada rzeczowo na typowe pytania i udziela prostej, konstruktywnej informacji zwrotnej.
4 – dobry	Dobiera przykłady do stanowiska, argumentuje i koryguje autoprezentację po feedbacku.
5 – bardzo dobry	Prowadzi realistyczną rozmowę, reaguje na pytania trudne i uzasadnia decyzję rekrutacyjną kryteriami.
6 – celujący	Samodzielnie projektuje proces rozmowy, rozpoznaje ryzyko stronniczości i modyfikuje komunikację do odbiorcy.

ZP-II.2.5. Rynek pracy i kariera – Prawa, obowiązki i formy pracy

Odniesienie do podstawy programowej: PP/ZP/V/9–10

Ocena	Wymagania edukacyjne
1 – niedostateczny	Nie osiąga jeszcze wymagań koniecznych opisanych dla oceny dopuszczającej w zakresie obszaru ZP-II.2.5 – Prawa, obowiązki i formy pracy. Mimo udzielonego wsparcia nie przedstawia wystarczających, własnych i możliwych do zweryfikowania dowodów opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności.

Ocena	Wymagania edukacyjne
2 – dopuszczający	Wymienia podstawowe prawa i obowiązki pracownika, w tym młodocianego; odróżnia zatrudnienie od samozatrudnienia.
3 – dostateczny	Opisuje typowe zalety i wady form oraz wskazuje obowiązki pracodawcy i pracownika.
4 – dobry	Analizuje konkretną sytuację i dobiera formę z uwzględnieniem bezpieczeństwa, kosztów i samodzielności.
5 – bardzo dobry	Porównuje wieloaspektowo formy, rozpoznaje ryzyka pozornego samozatrudnienia i uzasadnia decyzję.
6 – celujący	Rozwiązuje nietypowy dylemat zawodowy, wskazuje potrzebę weryfikacji prawnej i proponuje bezpieczną sekwencję działań.

ZP-II.2.6. Rynek pracy i kariera – Etyka relacji pracownik–pracodawca

Odniesienie do podstawy programowej: PP/ZP/V/11

Ocena	Wymagania edukacyjne
1 – niedostateczny	Nie osiąga jeszcze wymagań koniecznych opisanych dla oceny dopuszczającej w zakresie obszaru ZP-II.2.6 – Etyka relacji pracownik –pracodawca. Mimo udzielonego wsparcia nie przedstawia wystarczających, własnych i możliwych do zweryfikowania dowodów opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności.
2 – dopuszczający	Rozpoznaje oczywiste zachowanie nieetyczne i wskazuje jego podstawowy skutek.
3 – dostateczny	Wyjaśnia znaczenie szacunku, równego traktowania i rzetelnej informacji zwrotnej.
4 – dobry	Analizuje interesy stron i uzasadnia etyczną decyzję w sytuacji konfliktowej.
5 – bardzo dobry	Ocenia konsekwencje dla osoby, zespołu i organizacji oraz proponuje proporcjonalną reakcję.

Ocena	Wymagania edukacyjne
6 – celujący	Formułuje wyważone rozwiązanie złożonego konfliktu wartości i broni go wobec kontrargumentów.

ZP-II.3.1. Przedsiębiorstwo i przedsięwzięcie – Zarządzanie i rola przedsiębiorcy

Odniesienie do podstawy programowej: PP/ZP/VI/1–2

Ocena	Wymagania edukacyjne
1 – niedostateczny	Nie osiąga jeszcze wymagań koniecznych opisanych dla oceny dopuszczającej w zakresie obszaru ZP-II.3.1 – Zarządzanie i rola przedsiębiorcy. Mimo udzielonego wsparcia nie przedstawia wystarczających, własnych i możliwych do zweryfikowania dowodów opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności.
2 – dopuszczający	Wyjaśnia, że zarządzanie służy osiąganiu celów; zadaje proste pytanie dotyczące prowadzenia biznesu.
3 – dostateczny	Opisuje podstawowe funkcje zarządzania i wnioski ze spotkania lub materiału o przedsiębiorcy.
4 – dobry	Analizuje decyzje zarządcze, ich skutki i rolę przedsiębiorcy w organizacji.
5 – bardzo dobry	Ocenia styl lub decyzję zarządczą z perspektywy celów, ludzi, klienta i otoczenia.
6 – celujący	Syntetyzuje różne doświadczenia przedsiębiorców i przenosi wnioski do nowego problemu organizacyjnego.

ZP-II.3.2. Przedsiębiorstwo i przedsięwzięcie – Potrzeba, klient, pomysł i innowacyjność

Odniesienie do podstawy programowej: PP/ZP/VI/2–3

Ocena	Wymagania edukacyjne
1 – niedostateczny	Nie osiąga jeszcze wymagań koniecznych opisanych dla oceny dopuszczającej w zakresie obszaru ZP-II.3.2 – Potrzeba, klient, pomysł i innowacyjność. Mimo udzielonego wsparcia nie przedstawia wystarczających, własnych i możliwych do zweryfikowania dowodów opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności.
2 – dopuszczający	Wskazuje potrzebę klienta i prosty pomysł na produkt lub usługę.
3 – dostateczny	Opisuje klienta, konkurenta i podstawowy wyróżnik rozwiązania.
4 – dobry	Opiera pomysł na zebranych informacjach, porównuje alternatywy i ocenia stopień innowacyjności.
5 – bardzo dobry	Weryfikuje problem klienta, uzasadnia propozycję wartości i rozpoznaje ograniczenia badania rynku.
6 – celujący	Tworzy oryginalny, wykonalny pomysł oparty na diagnozie oraz testuje go wobec konkurencji i zmiany założeń.

ZP-II.3.3. Przedsiębiorstwo i przedsięwzięcie – Koncepcja i własność intelektualna

Odniesienie do podstawy programowej: PP/ZP/VI/4–5

Ocena	Wymagania edukacyjne
1 – niedostateczny	Nie osiąga jeszcze wymagań koniecznych opisanych dla oceny dopuszczającej w zakresie obszaru ZP-II.3.3 – Koncepcja i własność intelektualna. Mimo udzielonego wsparcia nie przedstawia wystarczających, własnych i możliwych do zweryfikowania dowodów opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności.

Ocena	Wymagania edukacyjne
2 – dopuszczający	Współtworzy podstawowy opis oferty i rozpoznaje, że nazwa, treść lub grafika mogą podlegać ochronie.
3 – dostateczny	Porządkuje elementy wstępnej koncepcji i poprawnie wskazuje źródła cudzych materiałów.
4 – dobry	Buduje spójną koncepcję, dobiera nazwę/wyróżnik i wyjaśnia znaczenie ochrony własności intelektualnej.
5 – bardzo dobry	Ocenia ryzyko naruszenia praw i modyfikuje elementy koncepcji, aby były oryginalne i bezpieczne.
6 – celujący	Projektuje strategię rozwoju własnych zasobów intelektualnych i uzasadnia granice korzystania z cudzych treści.

ZP-II.3.4. Przedsiębiorstwo i przedsięwzięcie – Otoczenie, SWOT i finansowanie

Odniesienie do podstawy programowej: PP/ZP/VI/6–7

Ocena	Wymagania edukacyjne
1 – niedostateczny	Nie osiąga jeszcze wymagań koniecznych opisanych dla oceny dopuszczającej w zakresie obszaru ZP-II.3.4 – Otoczenie, SWOT i finansowanie. Mimo udzielonego wsparcia nie przedstawia wystarczających, własnych i możliwych do zweryfikowania dowodów opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności.
2 – dopuszczający	Wskazuje jedną mocną i słabą stronę, szansę i zagrożenie oraz podstawowe źródło finansowania.
3 – dostateczny	Sporządza poprawną analizę SWOT i opisuje zalety oraz ograniczenia typowego źródła środków.
4 – dobry	Rozróżnia czynniki wewnętrzne i zewnętrzne, łączy SWOT z decyzją i dobiera finansowanie do skali.

Ocena	Wymagania edukacyjne
5 – bardzo dobry	Ocenia wiarygodność założeń, analizuje kilka wariantów finansowania i wskazuje kluczowe ryzyka.
6 – celujący	Buduje scenariuszową analizę otoczenia i projektuje elastyczną strategię finansowania dla nowej sytuacji.

ZP-II.3.5. Przedsiębiorstwo i przedsięwzięcie – Przychody, koszty i wykonalność

Odniesienie do podstawy programowej: PP/ZP/VI/8

Ocena	Wymagania edukacyjne
1 – niedostateczny	Nie osiąga jeszcze wymagań koniecznych opisanych dla oceny dopuszczającej w zakresie obszaru ZP-II.3.5 – Przychody, koszty i wykonalność. Mimo udzielonego wsparcia nie przedstawia wystarczających, własnych i możliwych do zweryfikowania dowodów opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności.
2 – dopuszczający	Rozróżnia przychód i koszt oraz uzupełnia proste zestawienie.
3 – dostateczny	Szacuje podstawowe przychody i koszty na podstawie danych modelowych i oblicza wynik.
4 – dobry	Uzasadnia założenia, rozpoznaje koszty stałe/zmienne i ocenia, czy koncepcja jest finansowo wykonalna.
5 – bardzo dobry	Testuje warianty sprzedaży i kosztów, identyfikuje próg wrażliwości oraz wskazuje ograniczenia prognozy.
6 – celujący	Tworzy kilka scenariuszy finansowych, analizuje ryzyko i modyfikuje model biznesowy na podstawie wyników.

ZP-II.3.6. Przedsiębiorstwo i przedsięwzięcie – Etyka, korupcja i CSR

Odniesienie do podstawy programowej: PP/ZP/VI/9

Ocena	Wymagania edukacyjne
1 – niedostateczny	Nie osiąga jeszcze wymagań koniecznych opisanych dla oceny dopuszczającej w zakresie obszaru ZP-II.3.6 – Etyka, korupcja i CSR. Mimo udzielonego wsparcia nie przedstawia wystarczających, własnych i możliwych do zweryfikowania dowodów opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności.
2 – dopuszczający	Rozpoznaje oczywiste zachowanie nieetyczne i podaje przykład odpowiedzialności firmy.
3 – dostateczny	Wyjaśnia skutki korupcji i wskazuje podstawowy cel społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstwa.
4 – dobry	Analizuje dylemat biznesowy, odróżnia CSR od reklamy i uzasadnia granice uczciwego działania.
5 – bardzo dobry	Ocenia wpływ decyzji na klienta, pracowników, środowisko i reputację oraz proponuje mierzalne zobowiązanie.
6 – celujący	Rozwiązuje złożony konflikt celów ekonomicznych i społecznych, rozpoznaje greenwashing lub pozorne CSR i broni wniosku.

ZP-II.3.7. Przedsiębiorstwo i przedsięwzięcie – Pitch, argumentacja i modyfikacja

Odniesienie do podstawy programowej: PP/ZP/VI/10

Ocena	Wymagania edukacyjne
1 – niedostateczny	Nie osiąga jeszcze wymagań koniecznych opisanych dla oceny dopuszczającej w zakresie obszaru ZP-II.3.7 – Pitch, argumentacja i modyfikacja. Mimo udzielonego wsparcia nie przedstawia wystarczających, własnych i możliwych do zweryfikowania dowodów opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności.

Ocena	Wymagania edukacyjne
2 – dopuszczający	Przedstawia podstawowy pomysł i odpowiada na proste pytanie o klienta lub koszt.
3 – dostateczny	Prezentuje logiczną koncepcję, podaje główne argumenty i wskazuje jedną korektę po feedbacku.
4 – dobry	Dobiera argumenty do odbiorcy, wykorzystuje dane i wprowadza uzasadnioną zmianę.
5 – bardzo dobry	Broni spójności całej koncepcji, reaguje na krytyczne pytania i rozróżnia trafny feedback od opinii bez podstaw.
6 – celujący	Prowadzi dojrzały pitch dla nowej grupy odbiorców, integruje sprzeczne uwagi i modyfikuje model bez utraty głównej wartości.

Postanowienia końcowe

- Dokument stosuje się łącznie ze statutem szkoły, programem nauczania, planem pracy i przekazanymi uczniom kryteriami konkretnych zadań.
- Wymagania mogą zostać zaktualizowane po zmianie prawa, podstawy programowej, programu nauczania albo organizacji realizacji przedmiotu; każda zmiana wymaga ponownego udostępnienia uczniom i rodzicom.
- Wersja elektroniczna zachowuje logiczną hierarchię nagłówków, tagowaną strukturę, kolejność odczytu, język polski, opisy alternatywne oraz regularne tabele bez scalonych komórek.

Opracował: Wojciech Nomejko

Data opracowania: 1 września 2026 r.